

Scenariusz lekcji terenowej

2 x 45 min

Sposoby ochrony przyrody

Hasło programowe

Ochrona przyrody.

Cele lekcji

Uczeń potrafi:

- uzasadnić konieczność stosowania form ochrony przyrody,
- określić cele ochrony przyrody,
- zdefiniować pojęcie *użytek ekologiczny*,
- przygotować dokumentację dotyczącą konieczności objęcia ochroną wybranego obszaru.

Metody pracy

Obserwacja, wykład, pogadanka, praca z mapą, atlasami kluczami i przewodnikami do rozpoznawania organizmów.

Formy pracy

Praca w parach.

Środki dydaktyczne (dla każdej pary uczniów)

- podkładka z klipsem,
- ołówek,
- lupa,
- karta pracy,
- atlas przyrodniczy.

Uwagi do realizacji zajęć

Należy wcześniej zaplanować miejsce zajęć – ekosystem, np. śródpolna kępa drzew, oraz termin – okres wegetacyjny. Nauczyciel powinien mieć ze sobą aparat fotograficzny, mapę (mapa kartograficzna lub mapa gminy, można ją nabyć w Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartografii w danym powiecie, skala 1:50 000 lub 1:25 000). Przed zajęciami wskazane jest rozszerzenie wiadomości dotyczących użytków ekologicznych.

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

Czynności organizacyjne.

Uczniowie dobierają się w pary i zapoznają z kartą pracy. Nauczyciel wyjaśnia niejasności, a następnie określa czas na wykonanie zadań oraz godzinę spotkania.

Faza realizacyjna

1. Użytki ekologiczne – wykład.

Nauczyciel wyjaśnia uczniom, czym jest użytek ekologiczny. Informuje, że jeśli jakiś obszar posiada przesłanki, aby stać się użytkiem ekologicznym, może zostać zgłoszony do urzędu gminy. Nauczyciel informuje, że podczas zajęć uczniowie będą opisywać „obiekt przyrodniczy”, który według nich powinien być uznany za użytek ekologiczny. Bardzo przydatne będą wówczas informacje z kart pracy. Nauczyciel wyjaśnia, że im dokładniej uczniowie sporządzą analizę, tym będzie miała ona większą wartość naukową i będzie jednym z ważniejszych atutów w formalnym procesie tworzenia użytku ekologicznego.

2. Użytek ekologiczny – obserwacje.

Uczniowie przeprowadzają samodzielnie obserwacje, postępują zgodnie z tekstem przewodnim w kartach pracy. W razie potrzeby nauczyciel im pomaga i ukierunkowuje uwagę. Nauczyciel zachęca uczniów do sporządzania szkiców i wykonywania dokumentacji fotograficznej – krajobrazu, obserwowanych organizmów, zagrożeń.

Nauczyciel zachęca uczniów do analizy mapy i wskazania miejsca badanego obszaru.

Faza podsumowująca

Podsumowanie zajęć.

Nauczyciel wyjaśnia, że ochrona przyrody, mimo odgórnie ustalonych reguł, nie jest czymś stałym i niezmiennym. Nawet pojedynczy człowiek ma wpływ na to, jak w Polsce chroniona jest przyroda – na przykład może w urzędzie gminy złożyć wniosek o uznanie cennego przyrodniczo obiektu za użytek ekologiczny. W tym celu należy wypełnić „Kartę ewidencji obiektu proponowanego na użytek ekologiczny”, a następnie złożyć go w urzędzie.

Opracowała: Hanna Będkowska

Sposoby ochrony przyrody

imię i nazwisko	
klasa	data

I Wytypujcie obszar cenny przyrodniczo, który mógłby, według Was, zostać użytkiem ekologicznym. Opiszcie go w poniższej tabeli.

Przedmiot ochrony przyrody	
Miejscowość	
Powiat	
Gmina	
Nadleśnictwo	
Właściciel/zarządca gruntu Imię i nazwisko, adres (do uzupełnienia po zajęciach)	
Proponowana nazwa obszaru	
Orientacyjna powierzchnia	
Cel powołania użytku ekologicznego:	
Zagrożenia dla użytku:	

Gatunki zaobserwowanych roślin (nazwy, szkice)	
Gatunki zaobserwowanych zwierząt (nazwy, szkice)	
Gatunki zaobserwowanych grzybów (nazwy, szkice)	

INFORMACJE POMOCNICZE

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.